

ERZURUM KÖY MANİLERİ *

Prof. Dr. ORHAN ACIPAYAMLI

1
Ağ' elma kızıl elma,
Gel yolda dizil elma,
Yar kapıdan geçince,
Cebine süzül elma (13)

3
Ak taş kaldıranda gel,
Yılan öldürende gel,
Eğer gözetin var ise,
Kesen dolduranda gel (4)

5
Altın bozdurayım,
Gerdana dözölüreyim,
Cep aynası değılsin,
Cebinde gezdirerim (9)

7
Altındır açamirem,
Gümüştür saçamirem,
Kınamayın komşular,
Sevdadır geçemirem (7)

9
Altın saatim şak şak,
Kusmuş isen barışak,
Aramız uzak düştü,
Mektup ile konuşak (19)

2
Akşamın ay ıfığı,
Elinde bal kaşığı,
Nere koymuş gidersin,
Mehlenin¹, yakışığı (10)

4
Al şalım yeşil şalım,
Dağları dolaşalım,
Aramız uzak düştü,
Mektupla konuşalım (13)

6
Altındır açamirem,
Gümüştür saçamirem,
Kınamayın alıhaplar,
Sevdadır geçemirem (5)

8
Altın Güğüm doldurdum,
Doldurdum daldı durdum,
Dediler yarın geliyor,
Seyirttim yolda durdum (12)

10
Altın tas altın sini,
Vallahi sevdim seni,
Her tüyüne bir altın,
Verseler vermem seni (5)

* Bu manilerle ilgili inceleme yazısı dergimin gelecek sayısında yayımlanacaktır. Manilerin sonundaki sayılar köy isimlerine nazik olarak homomuz, ilinci kütünde açıklanacaktır.

1 Ak

2 Mahalle

11

Altın yüzüğüm çak çak,
Küsülüsün gel barışak,
Kardey ırğa duştım,
Mektupla konuşak (9)

13

Aman aman güzeller,
Gel yanma güzeller,
Gerdana gül düzeler (12)

15

Arpa biçüm az kaldı,
Kamış kestim saz kaldı,
Üzümce deli gönül,
Kavuşmağa az kaldı (4)

17

Arpa ekim bitü mi,
Bitip haşık tuttu mu,
Beni er everdiniz ya,
Başız göge yetti mi? (7)

19

Arpa ekim düzlere,
Hor göründümü gözlere,
Ahan kalktım giderim,
Mehle kalsın sizlere (10)

21

Arpalar nasıl oldu,
Döküldü haşır oldu,
Canın çıktın sevdiğim,
Gurhette nasıl oldu (9)

12

Altın yüzük var benim,
Parmagıma dar benim,
Yasmaların içinde,
Kömür gözlü yar benim (1)

14

Anne bana kaz yolla,
Kanadını yaz yolla,
Ben burada duramam,
Bana adam tez yolla (6)

16

Arpa ekim az kaldı,
Tel kırıldı saz kaldı,
Katlan yüreğim katlan,
Kavuşmağa az kaldı (7)

18

Arpa ekim düzlere,
Diken oldum gözlere,
İşte ben gider oklum,
Buralar kalsın sizlere (5)

20

Arpa ekim yeniğe',
Kuş koymadı yeniğe,
Benim bu zalim habam,
Attı beni ateşe (7)

22

Arpalar orak oldu,
Nazlı yar ırak oldu,
Gözünü sevdiğim yar,
Bizlerden ırak oldu (4)

23

Arpalar orak oldu,
Yar bana irak oldu,
Herkesin yarı gelir,
Bu bana merak oldu (5)

25

Aya bak nece gider,
Dolanır gece gider.
Bir elim yar koynunda,
Birisi hacca gider (1)

27

Aya bak yıldıza bak.
Çaya giden kıza bak,
Kız mevlânı seversen.
Yüzün dönder bize bak (1)

29

Ayağındaki mesler,
Yere vurmadañ sesler,
Senin gibi güzeli,
Adam cebinde besler (11)

31

Ay doğar aşmak ister,
Al yanak yaşmak ister,
Benim bu deli gönlüm,
Yare kavuşmak ister (4)

33

Ay doğar bedir Allalı,
Bu sevda nedir Allah,
Ya benim muraçım ver,
Ya beni öldür Allah (4)

24

Ann üstünde ıyar⁴,
Bilmem ağam ne gezer,
Altundan melez gömlek,
Üstünde kutni yelek⁵ (3)

26

Aya bak nice gider,
Dolaşır gece gider,
Ergen kızın koynunda,
Bir yol var hacca gider (4)

28

Ayağında çorabi,
Beyaz koyun yunudur,
Üstüne gölge gelki,
Sandım yarin goludur (3)

30

Ay doğar açmak ister,
Nar dudak yaşmak ister,
Benim hiçare gönlüm,
Yara kavuşmak ister (6)

32

Ay doğar ayan ayan,
Yollara düştüm yayan,
Hiç kalbine gelmezken,
Koynuna girdim uyan (4)

34

Ayıldılar eşimden,
Gerdanı gülüşümden,
Dumanlı dağlar gibi,
Duman yağmaz⁶ başımdan (12)

4 Eyer

5 İpek yelek

6 Gümmez

35

Ay ışığı ışığı,
Elinde bal kaşığı,
Nere koymuş gidersen,
Gönlümün yakığı (5)

37

Aynayı aldım bakım,
Boynumca alun taktım,
Eşiden amin desin,
Ben murat aldım kalktım (4)

39

Bağa gel bostana gel,
Zülfünü destele gel,
Eğer annen koymazsa,
Yalandan hastalan gel (15)

41

Bahçe bar⁷ verende gel,
Ayva nar verende gel,
Hasta düştüm gelmedin,
Bari can verende gel (5)

43

Bahçelerde meleme,
Kız gözsün düğmeleme,
Ölürsem kanlım sensin,
Kimseleri dinleme (11)

45

Bahçeye indim bende,
Elmaya vurdum rende,
Annem bana ağlasın,
Kalmışım gurbet elde (5)

36

Ayna attım bayıra,
Şevki vurdu çayıra,
Eşiden' amin desin,
İşim kaldı hayıra (4)

38

Bacada ne durursun,
Bulgur gibi kurursun,
Eğer gönlün var ise,
Ara beni bulursun (4)

40

Bağa indim üzümce,
Diken battı dizime,
Eğildim çıkarmağa,
Yar görüldü gözümce (13)

42

Bahçe bar verende gel,
Ayva nar verende gel,
Hasta oldum gelmedin,
Yaladan hastalan gel (7)

44

Bahçemiz biter oldu,
Hastalık yeter oldu,
Siyah kiprikli annem,
Burnumda tüter oldu (10)

46

Ben ektim evlek evlek⁸,
Dadaadı gara leylek,
Ekdim biçtim yemedim,
Goymadı galibe felek (12)

7 İştah

8 Çubuk

9 Dostumün destele biri

47

Beyaz giyme toz olur,
Siyah giyme söz olur,
Sen ordan gel ben burdan,
Muradımız tez olur. (13)

49

Bir dal kestim meşeden,
Yar geliyor köşeden,
Rengini gülden almış,
Kokusu menekşeden. (6)

51

Bostanda yeşil hıyar,
Boyun boynuma uyar,
Bir mahlede iki yar,
Ayırmağa kim kıyar. (4)

53

Bu dağlar kömürdendir,
Geçen gün ömürdendir,
Feleğin bir kuşu var,
Tırnağı demirdendir. (6)

55

Bu dağlar olmasaydı,
Sarıp solmasaydı,
Bir ayrılık bir ölüm,
Hiç biri olmasaydı. (12)

57

Caminin avlusiyem,
İçinin selvisiyem,
Dönderin o gideni,
Ben onun delisiyem. (4)

48

Bir at bindim başı yok,
Çaylar geçtim taşı yok,
Burda bir garip ölmüş,
Üstünde yoldaşı yok. (9)

50

Bir taş attım yamaca,
Bir kuş vurdum alaca,
Öyle bir yar sevmiştim,
Kaşı gözü karaca. (13)

52

Bu dağım o yüzünde,
Geyik otlar düzünde,
Uykum gelse uyusam,
Nazlı yarin dizinde. (7)

54

Bu dağlar olmasaydı,
Çiçeği solmasaydı,
Ölüm Allahın emri,
Ayrılık olmasaydı. (10)

56

Caminin avlusuyum,
İçinin selvisiyim,
Dediler yarin gelir,
Ben yarin delisiyim. (7)

58

Cami yaptım ben yaptım,
Penceresi şen yaptım,
Dallandı budaklandı,
Gölgesinde ben yattım. (4)

59

Çekmecem çektir oğlan,
Boyun gökçektir¹⁰ oğlan,
Senin bastığın yerler,
Elvan¹¹ çiçektir oğlan. (3)

61

Çekmecenin kilidi,
Üstünü toz bürüdü,
Sen orada ben burda,
Civan ömrüm çürüdü. (3)

63

Çorabım var dizleme,
Yüreğimi gözleme,
Gittim gurbet illere,
Gelir diye gözleme. (8)

65

Çubuğum yok uzadam,
Uzun yollar gözedem.
Burada öyle kimse yok,
Seni kime benzedem. (13)

67

Gulimin¹⁴ adı gülmez,
Buraya gelen gülmez,
Kör olacak kaynana,
Gelin kadiri bilmez. (9)

69

Dağlar başında felek,
Gözün yaşına felek,
Akibet kuş kondurdum,
Mezar taşına felek. (6)

60

Çekmecenin kilidi,
Gül üstünü bürüdü,
Irak yerde yar sevenin,
Civan ömrü çürüdü. (11)

62

Çitimin¹² ucu yeşil,
Pınarda su kaynaşır,
Bahçede sesin alsam,
Evde sesim dolaşır. (9)

64

Çorabın ağına bak,
Destenin bağına bak,
Her aklına geldikçe,
Gurbetin ağına bak. (8)

66

Çubuk ucu mercanım,
Neren ağırır canım,
O ağıran yerine,
Küllü¹³ malım harcarım. (13)

68

Dağı aşım arama,
Zülfün kestim tarama,
Bir parça nağme gönder.
Ftil edim yarama. (4)

70

Dağlar dağımdır benim,
Gam ortağımdır benim,
Çok söyleme ağlarım,
Dertli çağımdır benim. (6)

10 Uzun

11 Renk renk

12 Başörtüsü

13 Tekmil

14 Gül

59

Çekmecem çektir oğlan,
Boyun gökçektir¹⁰ oğlan,
Senin bastığın yerler,
Elvan¹¹ çiçektir oğlan. (3)

61

Çekmecenin kilidi,
Üstünü toz bürüdü,
Sen orada ben burda,
Civan ömrüm çürüdü. (3)

63

Çorabım var dizleme,
Yüreğimi gözleme,
Gittim gurbet illere,
Gelir diye gözleme. (8)

65

Çubuğum yok uzadam,
Uzun yollar gözedem,
Burada öyle kimse yok,
Seni kime benzedem. (13)

67

Gulimin¹⁴ adı gülmez,
Buraya gelen gülmez,
Kör olacak kaynana,
Gelin kadiri bilmez. (9)

69

Dağlar başında felek,
Gözün yaşına felek,
Akibet kuş kondurdum,
Mezar taşına felek. (6)

10 Uzun

11 Renk renk

12 Başörtüsü

60

Çekmecenin kilidi,
Gül üstünü bürüdü,
Irak yerde yar sevenin,
Civan ömrü çürüdü. (11)

62

Çitimin¹² ucu yeşil,
Pınarda su kaynaşır,
Bahçede sesin alsam,
Evde sesim dolaşır. (9)

64

Çorabın ağına bak,
Destenin bağına bak,
Her aklına geldikçe,
Gurbetin ağına bak. (8)

66

Çubuk ucu mercanım,
Neren ağırır canım,
O ağıran yerine,
Küllü¹³ malım harcarım. (13)

68

Dağı aştım arama,
Zülfün kestim tarama,
Bir parça nağme gönder.
Fıtıl edim yarama. (4)

70

Dağlar dağımdır benim,
Gam ortağımdır benim,
Çok söyleme ağlarım,
Dertli çağımdır benim. (6)

13 Tekmil

14 Gül

83

Erzurum ocağında,
Mum yanar bucağında,
Körpe kuzu olsaydım,
Anamın kucağında. (1)

84

Evlerinin önü kamış,
Kaz ile ördek otlamış,
Oğlan cahil kız görmemiş,
Yanmış dolana dolana. (8)

85

Eze¹⁸ kız sen misin,
Hıyar soysam yer misin,
Sana bir söz söylersem,
Kimselere dermisin. (7)

86

Fincan fincan içinde,
Fincan zarfın içinde,
Yarım gurbete gitti,
Kaldım zindan içinde. (13)

87

Garibim geldim size,
Garip demeyin bize,
Garibin bir canı var,
O da kurban olsun size. (7)

88

Garşı gabansız¹⁹ olmaz,
Ohçe²⁰ dabansız olmaz,
Neye sallanacağım,
Sürü çobansız olmaz. (12)

89

Garşide kuş oturur,
Guş kuşa yem götürür,
Bildirki²¹ şen göynümde,
Bu yıl baykuş oturur. (3)

90

Garşide kuşudum yar,
Aç koynun üşüdüm yar,
Ben can diyim sen çor²² de,
Tek sesin işidim yar. (3)

91

Garşiye gaban derler,
Ohçiye²³ daban derler,
Çoğ sallanma hanım kız,
Nişanlın çoban derler. (12)

92

Geceler ay ışığı,
Elinde bal kaşığı,
Dün gece nerde idin,
Odalar yakışığı. (9)

93

Gel anam yeter oldu,
Bülbüller öter oldu,
Sağ iken ayırdılar,
Ölümden beter oldu. (7)

94

Gel benim ağabeyim,
Sallan gir bağa bizim, 5
Malım yok kurban edim,
Canım sağ ağabeyim. (5)

18 Yenge

19 Yol, geçit

20 Ökçe

21 Geçen yıl

22 Dert

23 Ökçe

95

Gel benim asli bacım,
Ayağı mesli bacım,
İçerden ağlar güler,
Dışardan yaşlı bacım. (6)

96

Gel benim hacı babam,
Başımın tacı babam,
Geldiler götürmeğe,
Sat beni acı babam. (6)

97

Gidene bak gidene,
Boyu benzer fidana,
Hem sana kurban olayım,
Hem de senle gidene. (7)

98

Giderim yol yukarı,
Gömleği dar yakalı,
Gittim yar odasına,
Demedi gel yukarı. (1)

99

Gidersin gitme derem,
Beni terk etme derem,
Terk edecek olursan,
Muradın erme derem. (12)

100

Gidersin yol görünür,
Bir selvi boy görünür,
Selvim buradan gitti,
Buralar hor görünür. (5)

101

Gitme yarım dayan dur,
Sırrım sana ayandır,
Gelişen kurban olam,
Gidişin pek yamandır. (5)

102

Goyuni goyun gelsin,
Posduni soyun gelsin,
Erzurum size olsun,
Bizim yar bize gelsin. (12)

103

Goyuni goyun gelsin,
Posduni soyun gelsin,
Sizinki sizin olsun,
Anamı goyun gelsin. (12)

104

Gökte biridi,
Yenişine yürüdi,
Senin ahu zarından,
Benim ömrüm çürüdi. (5)

105

Gökten uçan teyyare,
Selâm söyle o yare,
Benden ona fayda yok,
Bulsun derdine çare. (13)

106

Gökte yıldız gah gider,
Gah eğlenir gah gider,
O yar atına binmiş,
İnşallah bize gider. (1)

107

Gökte yıldız yüz altmış,
Kaşların kalem çatmış,
İnsan oğlu topraktan,
Seni nurdan yaratmış. (4)

109

Gönül der huda medet,
Gönül uykuda medet,
Kara yer ağzın açmış,
Korkarım yuta medet. (8)

111

Gümiş ibrik doldurdum,
Doldurdum dalda durdum,
Dediler yarın geliyor,
Seğirttim yolda durdum. (7)

113

Güzeli candan severler,
Çirkini baştan savarlar,
Güzelinnen daş taşı,
Çirkininen bal yeme. (12)

115

Havluda şal dokuyor,
İçi beni yakıyor,
Perçemine gül sokmuş,
Türlü tevür²⁶ kokuyor. (1)

117

Hunçalaride²⁸ erişte,
Geldi bizim enişte,
Sefa geldi hoş geldi,
Yazık eli de boş geldi. (3)

108

Gökte yıldız zernişan,²⁴
Yamandır aşka düşen,
Ya hürüdür ya melek,
Sevdiğine kavuşan. (4)

110

Göver²⁵ bostanım göver,
Su gelir bendi döğer,
Küçükken yetim kaldım,
Her gelen beni döver. (7)

112

Güneş aşmış gidiyor,
Aklım şaşmış gidiyor,
Beyaz gömlekli yarım,
Dağlar aşmış gidiyor. (13)

114

Ha güneyler güneyler,
Güneyde odun eyler,
Senin orda duruşun,
Beni burda kül eyler. (9)

116

Hëy Çeperler²⁷ Çeperler,
Yıkılanda yaparlar,
İçerden alev almış,
Dışardan su serperler. (7)

118

İyne saçtım ketene,
Yeni düştüm vatana,
Vallahi gam edersem,
Yarımına yatana. (12)

24 Altın iz, altın yıldızlı süsleme

25 Yeşer

26 Çeşit çeşit

27 Duvar, çit

28 Dügün

119

Kadifeden kesesi,
Kahveden gelir sesi.
Oturmuş tavla oynar,
Ciğerimin köşesi. (1)

120

Kadife yastığım yok,
Odana bastığım yok,
Kitap getir el basam,
Senden başka dostum yok. (1)

121

Kahve koydum kuruna,
El değmesin durula,
Beni yardan ayıran,
Sol böğründen vurula. (4)

122

Kahve piştiği yerde,
Pişip taşıdığı yerde,
Güzel çirkin aramaz,
Gönül düştüğü yerde. (4)

123

Kaleden indim ancak,
Elimde demir sancak,
Ne kız oldum ne gelin,
Ateşe yandım ancak. (7) (8)

124

Kale dibi beklerim,
Alı benim emeklerim,
Yar aklıma gelince,
Sızılar kemiklerim. (13)

125

Kalemfil heder oldu,
Hasretlik yeter oldu,
Bizim ayrı durmamız,
Ölümden beter oldu. (5)

126

Kalemfilim kaderim,
Açılmaya korkarım,
Yar geliyor deseler,
Hasta olsam kalkarım. (5)

127

Kalenin burcu muyum,
Dil bilmez gürcü müyüm,
Gözün kör olsun felck,
Ben asker harcı mıyım. (9)

128

Kapısı kalın,
Komşular zalim,
Patlamayın komşular,
O kız benim yarım. (8)

129

Kapıya keçi geldi,
El attım saçı geldi,
Ben ayrılık bilmezdim,
Ayrılık kötü geldi. (1)

130

Karadır kaşın ördek,
Yeşildir başın ördek,
Çift geldin tek gidersen,
Hanidir eşin ördek. (9)

131

Karadur başın ördek,
Yeşildür başın ördek,
Çift gezerdük tek kaldık,
Hanidür eşin ördek. (12)

133

Kara kız kara kız,
Zülüflerin tara kız,
Ben menendin²⁹ değilim,
Var menendin ara kız. (7)

135

Karanfil ektim evlek,
Dadancı kara leylek,
Koymadı murat alim,
Tez vurdu kahpe felek. (9)

137

Kardeş atın beş olsun,
Üzengin uzun olsun,
Kardeş gezdiğin yerler,
Altınla gümüş olsun. (9)

139

Kardeş atın var mıdır?
Terkin dolu nar mıdır?
Yandım yandım kül oldum,
Hiç haberin var mıdır? (2)

141

Karşıda almalıklar,
Suda döner balıklar,
Ne böyle sevda gördüm,
Ne böyle ayrılıklar. (7)

132

Kara kara kazanlar,
Kara yazı yazanlar,
Cennet yüzü görmesin,
Aramızı bozanlar. (13)

134

Karanfil bir sini,
Ben sevdim birisini,
Padişah yarım olsa,
Yine unutmam seni. (9)

136

Karanfilim gülbeyaz,
Ayrı düştük biz bu yaz,
Hediye istemem,
Mektubunu tez tez yaz. (5)

138

Kardeş atın var mıdır?
Terkin dolu nar mıdır?
Ben burada yanarım,
Hiç haberin var mıdır? (9)

140

Karibem bu vatanda,
Karip kuşlar ötende,
Gönlüm güvercin olmuş.
Durmuyor bir vatanda. (5)

142

Karşıda ayık mısın?
Sallanan yayık mısın?
Benim nazlı bacım,
Kürtlere aşık mısın? (7)

143

Karşıda bir çift tosun,
Fiyatları bir olsun,
Yarime göz koyanlar,
Sol böğründen vurulsun. (9)

144

Karşıda çıra yanar,
Gittikçe irak yanar,
Bu nasıl şerbettiki,
İçtikçe yürek yanar. (1)

145

Karşıda duracağım,
Bıyığım buracağım,
El desin alem desin,
Ben seni alacağım. (4)

146

Karşıda durma oğlan,
Bıyığı burma oğlan,
Babam sana kız vermez,
Beyhude durma oğlan. (4)

147

Karşıda elmalıklar,
Suda oynar balıklar,
Ne böyle sevdik ver,
Ne böyle ayrılıklar. (5)

148

Karşıda gördüm seni,
Gülünen ördüm seni,
Bakmaya kıymıyordum,
İrağa kıydım seni. (5)

149

Karşıda kalaycılar,
Atlarını kamçılar,
Dediler yarin gelir,
Hanidir yalancılar? (8)

150

Karşıda kalaycılar,
Kırat boynu kamçılar,
Dediler yarin gelir,
Hani ya yalancılar. (9)

151

Karşıda kalaycılar,
Kırat boynun kamçılar,
Dediler yarin gelir,
Hanidir yalancılar? (2)

152

Karşıda kalaycılar,
Kıratını kamçılar,
Dediler yarin gelmiş,
Haniya yalancılar. (13)

153

Karşıda kara kedi,
Ağzında keklik eti,
Verin benim yarimi,
Yakarım memleketi. (13)

154

Karşı kabansız olmaz,
Ökçe tabansız olmaz,
Neye hatır kalmasın?
Sürü çobansız olmaz. (7)

155

Karşıya gaban³⁰ derler,
İlçiye³¹ taban derler,
Kız hatırın kalmasın,
Nişanlına çoban derler. (2)

157

Karşıda kara koyun,
Dutun çadıra koyun,
İkimiz de bir bacı,
Sen koyun ol ben kuzu. (10)

159

Karşıda koymam seni,
Nar gibi oymam seni,
Vefasız yar değilim,
Dillerde koymam seni. (7)

161

Karşıda kuş oturur,
Kuş kuşa yem götürür,
Bıldırki şen gönlümde,
Bu yıl baykuş oturur. (9) (10) (1)

163

Karşıda küsmüş ağlar,
Başına puşu³² bağlar,
Kim demiş ki o yara,
Düşmüş yastukta ağlar. (1)

165

Karşıdan gel göreyim,
Tozluk bağın öreyim,
Sınanmamış yiğide,
Nasıl gönül vereyim. (13)

30 Yol, geçit

31 Vadi

156

Karşıya kaban derler,
Ökçeye taban derler,
Bacım hatırın kalmasın,
Nişanlın çoban derler. (7)

158

Karşıda koydun beni,
Nar gibi oydun beni,
Ne vefasız yar idin,
Dillerde koydun beni. (7)

160

Karşıda kuş oturur,
Kuş kalkar kuş oturur,
Bıldırki şen gönlüme,
Bu yıl baykuş oturur. (7)

162

Karşıda kuş oturur,
Kuş kuşa yem götürür,
Geçenki şen gönlümde,
Bu yıl baykuş oturur. (8)

164

Karşıdan atlı geçti,
Nalı parlattı geçti,
Aleme selâm verdi,
Beni ağlattı geçti. (10)

166

Karşıda keçi geçti,
El attım saçı geçti,
Ben ayrılık bilmezdim,
Ayrılık göçü geçti. (01)

32 Başörtüsü, başlık

167

Karşıda uzun bağlar,
Başına puşu bağlar,
Ben o yare ne dedim,
Düşmüş yastığa ağlar. (9)

169

Kazan kalay tutmuyor,
Yerim bina tutmuyor,
Kardeşsiz gelin oldum,
Elim kına tutmuyor. (2)

171

Kekliği bıçakladım,
Tüyünü saçakladım,
Dediler yarin gelir,
Yastığı kucakladım. (2)

173

Kekliğim seker ağlar,
Tüyünü döker ağlar,
Kim ne demiş yarime,
İçini çeker ağlar. (13)

175

Kırmızı gülzar³⁴ ağlar,
Açılır pençe bağlar,
Gitmiş yar odasına,
Hem süpürür hem ağlar. (10)

177

Koyun kuzu beraber,
Otu tuzu beraber,
Annem beni ne yapsın,
Oğlu kızı beraber. (5)

33 Kalbur

34 Alyanaklı

168

Kavak senden uzun yoğ,
Dallarında üzüm yoğ,
O yar küsmiş gidiyor,
Döndermeğe yüzüm yoğ. (12)

170

Kaz ayaklı kalın yar,
Uzak yerden gelen yar,
Bensiz nasıl yatıyorsun,
Taş yürekli zalim yar. (9)

172

Kekliğim salda durur,
Sahnır salda durur,
Körolsun karlı dağlar,
Yarime dalda durur. (5)

174

Kırmızı gül halburda,³³
Neler varsa burda,
Ölürsek bile ölek,
Çift koysunlar tabuta. (10)

176

Kolunda süt küleği,³⁵
Sütten beyaz bileği,
Allah sen kabul eyle,
Kalbimdeki dileği. (13)

178

Koyun kuzu beraber,
Verin tuzu beraber,
Anam beni neylesin,
Oğlu kızı beraber. (6)

35 Tahta kova

179

Koyun kuzulayanda,
Yarem sızulayanda,
Annemi nerde bulam?
Gönlüm arzulayanda. (5)

181

Mani demeye geldim,
Gaymağ yemiye geldim,
Meremim kaymağ deęül,
Yarı görmeğe gçldim. (12)

183

Mani maniyi açar,
Maniden düştüm naçar,
Kırılāsın kollarım,
Yarsız yorganı açar. (1)

185

Mani maniyi eęler,
Maniden gelen beyler,
Mani yari getirmez,
Mani bir gönül eęler. (9)

187

Mavi miltan biçerim,
Üstüne aba içerim,
Öl deseler ölürüm,
Senden nasıl geçerim. (4)

189

Mektubum yazılıyor,
Yüreğim eziliyor,
Gurbetteki bey kardeři,
Gönlüm pek arzuluyor. (9)

180

Kutni yelek yırtılmış,
Tezeden aşlanacak,
Bu sevda sevda değil,
Tezeden başlanacak. (3)

182

Maniden mestim oğlan,
Küçükten dostum oğlan,
Duydum ki evlenmişsin,
Ben senden küstüm oğlan. (12) (13)

184

Mani maniyi açar,
Maniden kaldım naçar,
Mani yari getirmez,
O da bir gönül açar,

186

Maniye melez derler,
Çil ördeęe kaz derler,
Kime derdimi desem,
Yandan yana gez derler. (11)

188

Mavi miltan mor düęme,
Gene düřtün gönlüme,
Her gönlüme düřtükçe,
Kan damlar yüreęime. (4)

190

Mektubum yazılıyor,
Yüreğim eziliyor,
Hakikatli gül yarım,
Can seni arzuluyor. (13)

191

Mektup yazdım karadan,
Dağlar kalksın aradan,
İlâhi sen kavuştun,
Yeri göğü yaradan. (4)

193

Mektup yazdım kış idi,
Kalemim gümüş idi,
Daha çok yazacaktım,
Parmaklarım üşdü. (8) (10)

195

Mendilim alı imiş,
Ortası pullu imiş,
Şu bizim ayrılmamız,
Evvelden belli imiş. (10)

197

Mendilimde kara var,
Yüreğimde yara var,
Ne öldümki kurtulam,
Ne derdime çare var. (13)

199

Mendilim kıygacına,¹⁶
Şeker düğdüm ucuna,
Her yar aklan gelende,
Gel bacamın ucuna. (7)

201

Meni bilürem altmış,
Altmışına gül batmış,
Yarimin bıyıkları,
Zem zem suyuna batmış. (4)

192

Mektup yazdım kış idi,
Galemim gümüş idi,
Daha neler yazdım,
Barmaklarım üşdi. (12)

194

Mektup yazdım yaz idi,
Kalemim kiraz idi,
Daha çok yazacaktım,
Mürekkebim az idi. (13)

196

Mendilim dalda kaldı,
Gözlerim yolda kaldı,
Erzurumdaki sevdiğim,
Şimdi nerede kaldı? (10)

198

Mendilim kan kırmızı,
Ortası koç boynuzu,
Gel sarılıp yatalım,
Doğdu şafak yıldızı. (2)

200

Meni bilirim altmış,
Zemzemine gül katmış,
O yarin bıyıkları,
Zemzem suyuna batmış. (8)

202

Meni demeğe geldim,
Kaymak yemeğe geldim,
Meramım kaymak değil,
Yari görmeğe geldim. (4)

203

Meniden mestim oğlan,
Küçükten dostum oğlan,
Duydumki evlenmişsin,
Senden de küstüm oğlan. (7)

205

Meni meni mes meni,
Top ziliften as beni,
Ya kapından kul eyle,
Ya bacadan kes beni. (4)

207

Meniyim meniciyim,
Ben meni diyiciyim,
Dünya dolu yar olsa,
Durmayıp geliciyim.

209

Mercimek şilelendi,
Doldurdum kilelendi,
Ben yari çok sevdim,
Gözlerim hilelendi. (8)

211

Odam benim odamdır,
İçi dolu adamdır,
Vekilim kurban olam,
Yari bize dadandır. (4)

213

Oğlan ben karamıyım?
Yuysan¹⁹ ağarır mıyım?
Sen beni almyanda,
Ben evde kalırmıyım?

204

Meniden mestim oğlan,
Küçükten dostum oğlan,
İşittim evlenmişsin,
Ben senden küstüm oğlan. (4)

206

Meni meniye eđler,
Meniye gelen beyler,
Meni yari getirmez,
O da bir gönül eđler. (4)

208

Mercimek kilelendi,³⁷
Doldurdum silelendi,³⁸
Ben annemden ayrıldım,
Rengime kül elendi. (2)

210

Mor koyun meler gelir,
Dağları deler gelir,
Anasız yavruların,
Başına neler gelir. (7)

212

Odamda kireç tutmuyor,
Kumunu katmayınca,
Sevda baştan gitmiyor,
Sarılıp yatmayınca. (4)

214

Pınara yol vuruldu,
Pınar suyun duruldu,
Halt etme koca karı,
Kızın beli kırıldı. (19)

37 Tartıölçüsü

38 büküti

39 yıkardan

215

Pınar başında durma,
Pınarı bulandırma,
Senin yarın burda yok,
Gözlerin dolandırma. (1)

217

Pınar başında pıtırak,⁴⁰
O yar gelsin oturak,
Bir o desin bir de ben,
Bu sevdadan kurtulak. (1)(7)(8)(9)

219

Sabah açıla yarım,
Atın kamçıla yarım,
Ya gel ya mektup gönder,
Gönlüm açıla yarım. (13)

221

Sabahtan al entari,
Kolları dar entari,
Eğil eğil bir öpem,
Alnından akan teri. (4)

223

Sahan attım serine,
Sesin düşer derine,
Anam yokki ağlıya,
Siz ağlayın yerine. (7)

225

Sarı çiçek acemi,
Gül hürüdü bacemi,⁴¹
Golların tabut eyle,
Gel galdır selecemi⁴². (3)

216

Pınar başında durma,
Suları bulandırma,
Senin yarın burda yok,
Gözlerin dolandırma. (9)

218

Pınar ne hoş akarsın,
Mor incnemşe kokarsın,
Ne mutlu pınar sana,
Yar geçende bakarsın. (7)

220

Sabahın ilk ezanı,
Çağır mektup yazanı,
İlâhi sen kavuştur,
Hasret ile gezeni. (4)

222

Sabahtan al giyesen,
Pınara gel diyesen,
Gönlüm gözüm sendedir,
Ahirette verescen. (4)

224

Sarı çiçeğim sarı,
Karsa yolladım yarı,
Kars mevlânı seversen,
Eyleme yolla yarı. (13)

226

Sarı çiçek yaza tag,⁴³
Kalk gidelim bize tag,
Serilelim yatalım,
İlk bahardan güze tag. (3)

40 Diken

41 Baca

42 Sepet

43 dek, kadar

227

Sarı çitim sararım,
İtirmişim" ararım,
Sanmaki unutmuşam,
Her gelene sorarım. (3)(5)

229

Sarı çitim sendedir,
Bir ucu da bendedir,
Sanmaki unutmuşam,
Yine meylim sendedir. (8)

231

Sarı çit yastık yüzü,
Biz biliyorduk sizi,
Şimdi mehleye geldik,
Sedire koydur bizi. (10)

233

Sarı zubun elleme,
Lale beşik sallama,
Her olur olmazınan,
Bana selâm yollama. (4)

235

Sarsağan⁴⁵ solda durur,
Söylenir dalda durur,
Kör olacak Erzurum,
Yarime dalda durur. (7)

237

Sığır öğsüz olur mu?
Çimen göğsüz⁴⁷ olur mu?
Geri durun ağalar,
Mehle beğsiz olur mu? (4)

228

Sarı çitim sarmaşık,
Ben sana düştüm âşık,
Her aklıma gelende,
Elimden düşer kaşık. (7)

230

Sarı çitim yel açtı,
İnce bele dolaştı,
Duyanlar âmin desin,
Bugün falcı fal açtı. (3)

232

Sarı kavun dilimi,
Ben itirdim gülümü,
Çıkam dağlar başına,
Arıyam sevgilimi. (4)

234

Sarı zubun ellerim,
Lale beşik sallarım,
Her olur olmazınan,
Sana selâm yollarım. (4)

236

Sığırın öğü⁴⁶ geldi,
Çimenin göğü geldi,
Geriye durun kızlar,
Mehlenin beği geldi. (4)

238

Sini dolu narım var,
Bugün bir efgarım var,
Karlı dağlar ardında,
Elâ gözlü yârim var. (13)

44 Kaybetmek

45 Saksâğan

46 Öğ

47 Ön

239

Sofrada demir kaşık,
Bugün yollar dolaşık,
Öyle bir yarım var ki,
Hem okumuş hem âşık. (13)

241

Su gelir har⁴⁸ uzunu,
Yaprak tutmuş yüzünü,
Allah nasip eder mi?
Görüm yarin yüzünü. (4)

243

Su tavada ilittim,⁴⁹
Gül bahçede kuruttum,
Kardeşim hevesinden,
Milletimi terkettim. (9)

245

Tablada darçın ağlar,
Gökte güvercin ağlar,
Aklıma yar gelince,
Dalımda saçım ağlar. (2)

247

Tandır vaktim terledim,
Çıktım seyran eyledim,
Dediler yârin gelir,
Koçu kurban eyledim. (9)

249

Testide üzüm suyu,
Yar içmez bizim suyu,
Gurbet ile çıkalım,
Gurumaz gözüm yaşı. (12)

240

Su gelir akmayınan,
Bendini yıkmayınan,
Yar yardan nasıl doysun?
Uzaktan bakmayınan. (4)

242

Su gelir lüle lüle,
Yar gelir güle güle,
Elinde ipek mendil,
Terini sile sile. (10)

244

Suyu döktüm kuruna,
Koymuyorlar durula,
Ona sebep olanlar,
Sol böğründen vurula. (9)

246

Tandır dolu yumurta,
Anne beni unutma,
Unutacak olursan,
Göz yaşını kurutma. (7)

248

Tekne dolu yumurta,
Ana beni unutma,
Unutacak olursan,
Göz yaşını kurutma. (2)(10)

250

Tütiycyim⁵⁰ biterim,
Taş dibinde üterim,⁵¹
Girsem yarin koynuna,
Bülbül gibi öterim. (9)

48 Su yolu

49 İlitim

50 Tüketirim

51 Biterim

251

Tütiyeyem tüterem,
Daş dibinde biterem,
Eller ana diyende,
Ben boynumu bükerem. (12)

253

Yarım yarım o yarım,
Haftaları sayarım,
Gidince küstürmüştüm,
Gelince karşılarım. (13)

255

Yeşil çitim sararam,
İtirmişim araram,
Sanma ki unutmuşam,
Her gelene soraram. (4)

257

Yılan ağzında haşhaş,
Hudut ağzında kardaş,
Ne zaman bayram gelsin,
Görüşsek bacı kardaş. (10)

259

Yılan inceden öter,
İncir İzmirde biter,
Çok sallanma sevdiğim,
Cahilim akhın yiter. (9)

261

Yük üstünde üzüm var,
Üzümlerde gözüm var,
Bir evde iki bacı,
Küçüğünde gözüm var. (2)

252

Uzun çubuk uzattım,
Uzun yollar gözcttim,
Seni kime benzedim,
Uzun yollar gezedem. (7)

254

Yastık attım bostana,
O yar gele yaslanana,
Korkarım yağmur yağa,
Sırma bıyık ıslana. (13)

256

Yeşil çitim sendedir,
Bir ucu da bendedir,
Cennetten huri gelse,
Yine gönlüm sendedir. (4)

258

Yılan inceden öter,
İncir Bağdatta biter,
Çok sallanma sevdiğim,
Cahilsin akhın iter. (1)

260

Yüksek ayvam köküne,
Küpem düştü önüne,
Öğle bir yar ahn ki,
Düşman göre doğüne. (9)